

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної психології

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський
Освітня програма «Середня освіта. Образотворче мистецтво»
Спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво
Спеціальність спеціальності 014 Середня освіта
Галузь знань галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1
від «4» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва освітнього компонента	Психологія
Викладач (і)	Карпюк Юлія Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380 50 911 27 01
E-mail викладача	yuliakarpyk@gmail.com
Формат освітнього компонента	Очний/заочний
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Тричі на тиждень відповідно до розкладу занять

2. Анотація до освітнього компонента

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психіка та психічні явища як окремої людини, так і таких, що спостерігаються у групах. Навчальна дисципліна «Психологія» є важливою. Даний курс є складовою частиною загального навчання студентів, який знайомить їх з основними поняттями загальної психології як науки про різноманітні психічні явища і феномени.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами системи психологічних знань про закономірності, механізми та умови становлення і розвитку особистості, включення її в систему суспільних відносин та особистісних стосунків.

Завданнями вивчення дисципліни виступають розвиток умінь активно взаємодіяти і впливати на дитину, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості, організувати освітній процес відповідно з психологічними законами; сприяння розвитку у студентів – майбутніх педагогів психологічної складової професійного мислення.

Основними цілями вивчення дисципліни є засвоєння знань та розвиток необхідних умінь й навичок для того, щоб:

- аналізувати психічні явища і процеси, встановлювати причинно - наслідкові, смислові та синергетичні зв'язки між ними, виявляти їх тенденції, шляхи розвитку;
- аналізувати умови, механізми та чинники розвитку психіки та особистості;
- знаходити адекватні засоби впливу на психіку та особистість людини з метою зміни тих чи інших психічних явищ та утворень;

- знаходити адекватні засоби впливу, підтримки та сприяння розвитку людської психіки та особистісних утворень;
- уміти аналізувати здатності, властивості та атрибутивні властивості особистості;
- класифікувати й нейтралізувати конфлікти;
- аналізувати соціально-психологічну природу людської діяльності;
- аналізувати комунікативні, інтерактивні, перцептивні аспекти й особливості людського спілкування;
- класифікувати великі і малі соціальні групи;
- планувати та успішною реалізовувати соціально-психологічну самоосвіту та самовиховання з метою поглиблення та вдосконалення психологічних знань та умінь;
- складати та реалізувати програму особистісно-професійного розвитку.
- фіксувати прояви психічних явищ та особистісних феноменів на різних вікових етапах;
- використовувати знання психологічних особливостей у своїй практичній діяльності
- вміти аналізувати теоретичні та методичні аспекти розвитку, навчання та виховання;
- уміти виявляти нахили та здібності людини, резерви її розвитку;
- розрізняти різні психічні явища і факти;
- свідомо користуватися деякими мнемотехнічними прийомами;
- диференціювати психічні явища за групами;
- визначати особливості власних психічних процесів;
- за допомогою психологічних механізмів пояснювати закономірності протікання психічних процесів;
- визначати рівень розвитку самосвідомості, спонукальної, інтелектуальної, емоційної та вольової сфер людини;
- застосовувати отримані знання для розвитку власної особистості та себе, як суб'єкта педагогічної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 7. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проєктах, майстер-класах, виставках).

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

Програмові результати навчання

ПРН 8. формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	44/8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16/4
самостійна робота	120/160

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта	2	Нормативний

Тематика освітнього компонента			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет, завдання, структура сучасної психології.	2	1	5
Тема 2. Психіка як предмет вивчення та наукового дослідження.	2	1	5
Тема 3. Природничо-наукові основи психології, методологія та методи психології.	2	1	5
Тема 4. Психологія особистості.	2	1	5
Тема 5. Спонукальна(мотиваційна) сфера особистості та психологія активності людини	2	1	5
Тема 6. Темперамент.	2	1	5
Тема 7. Здібності.	2	1	5
Тема 8. Загальна характеристика інтелекту.	2	1	5
Тема 9. Пам'ять та психологічні засади її розвитку.	2	1	5
Тема 10. Мислення і мова.	2	1	5
Тема 11. Поняття про уяву.	2	1	5

Тема 12. Інтелектуальний розвиток особистості.	2	1	5
Тема 13. Психологія емоцій, почуттів та переживань людини.	2	1	5
Тема 14. Увага як форма психічної діяльності.	2	1	5
Тема 15. Воля та психологічні засади її виховання.	2	1	5
Тема 16. Психологічні основи спілкування.	2	0	5
Тема 17. Діяльність.	2	2	5
Тема 18. Міжособистісні відносини та спілкування	2	0	5
Тема 19. Міжособистісні конфліктні ситуації і їхнє подолання.	2	0	5
Тема 20. Різновиди психічного впливу.	2	0	5
Тема 21. Групи і колективи.	2	0	10
Тема 22. Самосвідомість	2	0	10
ЗАГ.:	44	16	120

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Методи оцінки знань студентів та відсоток, що виділяються для кожного методу оцінки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участь у семінарських заняттях – 10 балів; • Активність на лекціях – 10 б. • Тестування – 10 б. • Індивідуальні завдання, повідомлення – 10 б. • Підсумкове тестування – 10 б. • Залікове заняття – 50 балів
Вимоги до письмових робіт	<p>Завдання 1. Обґрунтувати ключові положення обраної теорії особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітлено сутнісний зміст обраної теорії особистості. 2. Розкрито структуру особистості. 3. Аналітично описано 1-3 приклади успішного застосування положень даної теорії у житті. <p><i>Критерії оцінки до завдання 1:</i></p> <p><i>Відмінно (5 балів)</i> – визначення містить правильний, достатньо повний і систематизований виклад усіх складових завдання; представлено змістовну презентацію;</p> <p><i>Добре (4)</i> – визначення загалом правильне, розлоге й систематизоване, але йому притаманні незначні упущення, невідповідності й неточності; зроблено презентацію;</p> <p><i>Задовільно (3)</i> – змістова основа визначення правильна, але воно спрощене й звужене; презентація відсутня;</p> <p><i>Незадовільно (2)</i> – ключові положення теорії окреслено</p>

	<p>фрагментарно, поверхово, хаотично; презентація відсутня.</p> <p>Завдання 2. Розробити модель мотивації особистості та оформити її у вигляді презентації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основа («каркас») моделі – обґрунтовано, ключові положення обраної теорії мотивації. 2. Висвітлено основний зміст мотивації та методи її підтримання. 3. Описано шляхи підвищення рівня мотивації. <p><i>Критерії оцінки до завдання 2:</i> <i>Відмінно (5)</i> – належним чином розроблено і репрезентовано усі складові моделі; <i>Добре (4)</i> – розробленій моделі притаманні окремі упущення й неточності; <i>Задовільно (3)</i> – розроблено модель із 2 критеріями із неточностями; <i>Незадовільно (2)</i> – розроблено модель із 1 критерієм.</p> <p>Завдання 3. Намалювати схему когнітивної сфери особистості та стисло описати її основні компоненти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основа («каркас») схеми – представлено основні компоненти когнітивної сфери особистості. 2. Присутній стислий опис кожного представленого компоненту когнітивної сфери особистості. 3. Описано шляхи врахування даних компонентів у майбутній педагогічній діяльності. <p><i>Критерії оцінки до завдання 3:</i> <i>Відмінно (5)</i> – належним чином розроблено і репрезентовано усі складові схеми; <i>Добре (4)</i> – розробленій схемі притаманні окремі упущення й неточності; <i>Задовільно (3)</i> – розроблено схему із 2 критеріями із неточностями; <i>Незадовільно (2)</i> – розроблено схему із 1 критерієм.</p> <p>Підсумковий тест складається із 50 тестових запитань кожне із яких оцінюється у 1 бал. Набрана студентом кількість балів за підсумковий тест залежить від кількості правильних відповідей.</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарські заняття покликані закріпити у студентів конкретні знання з дисципліни, сприяти розвитку аналітичного мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні, визначені теми, займати чітку професійну та громадянську позицію.</p> <p><i>Критерії оцінювання:</i> 5 – виконано всі завдання семінарського заняття, подано обґрунтовані висновки відповідно до поставлених завдань; студент попередньо підготовлений до заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно. 4 – виконано всі завдання семінарського заняття, можливі деякі неточності, недостатньо обґрунтовані або ж допущеними незначними помилками висновки, які загалом відповідають</p>

	<p>поставленим завданням; студент попередньо підготовлений до заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно або ж із запізненням до тижня;</p> <p>3 – виконано не всі завдання семінарського заняття, допущено багато помилок у висновках, вони необґрунтовані; або ж студент прийшов не підготовлений до заняття; завдання здано невчасно</p> <p>2 – завдання виконані частково (біля 50%)</p> <p>0 – завдання не виконано</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (тестування) при умові здачі усіх тем семінарських занять.</p> <p>Залік виставляється студенту за умови здачі усіх завдань та виконання підсумкового тесту. Заліком є сума балів набраних студентом протягом семестру за усі види роботи: усні оцінки (робота на семінарах), виконання індивідуальних завдань, підсумковий тест.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль (екзамен) складається із 50 тестових запитань кожне із яких оцінюється у 1 бал. Набрана студентом кількість балів за підсумковий тест залежить від кількості правильних відповідей.</p> <p>Критерії оцінки підсумкового тестування:</p> <p>Відмінно – 90 – 100% тестових завдань виконано правильно;</p> <p>Добре – 70 – 85% тестових завдань виконано правильно;</p> <p>Задовільно – 55 – 69% тестових завдань виконано правильно.</p>

7. Політика освітнього компонента

<p>Письмові роботи: Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Ті, хто не виконали тести, практичні завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв.</p> <p>У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.</p> <p>Академічна доброчесність. Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ➤ Положення про запобігання академічному плагіату ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Наказ 1093 про створення комісії ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського

- [національного університету імені Василя Стефаника](#)
➤ [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”](#)

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням:
<http://surl.li/fvwyl>

Відвідування занять: Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов’язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв’язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до заліку.

Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагової для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)

За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені аудиторні заняття.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов’язкове.

Студенти, які вивчають дисципліну «Загальна психологія» зобов’язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт, а саме : усно перездати пропущену тему, виконати завдання самостійної роботи, законспектувати вказану літературу, написати тестові завдання (на платформі дистанційного навчання), реферату/доповіді та словника психологічних термінів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно [«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019\) – \[https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/\]\(https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/\)](#)

8. Рекомендована література

1. Варій М.Й. Психологія.: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Загальна психологія / За ред. акад. Максименка С. Д. Вінниця: Нова Книга, 2004.
3. Загальна психологія / За ред. М'ясоїда П.А. К.: Вища школа, 2001.
4. Загальна психологія./Скрипченко О., Долинська Л., Огороднійчук З. та ін. К.: АПН, 2002. 464 с.
5. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія. К., 2000.
6. М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посіб. К.: Вища школа, 2000.183 с.
7. Психологія. За ред. Трофімова Ю. Л.К.: Либідь, 2000.

Допоміжна література:

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
2. Копець Л. В. Психологія особистості: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Копець Л. В. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості: Навч. пос. / В. П. Москалець. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 262 с.
4. Столяренко О. Б. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
5. Abbott, T. Social and personality development. Routledge, 2021.
6. Cattell R. B. An introduction to personality study. Routledge, 2019.
7. Cervone, D. and Brian R. L. «Personality architecture and dynamics: The new agenda and what's new about it». Personality and Individual Differences 136, 2019: P. 12 – 23.
8. Cervone, D., & Pervin, L. A. Personality psychology. 2020.
9. Corr, P. J. and Matthews, G. E. The Cambridge handbook of personality psychology. Cambridge University Press, 2020.
10. Eysenck, H. J. «Trait theories of personality». Companion Encyclopedia of Psychology. Routledge, 2019. P. 622 – 640.
11. Hampson, Sarah E. The construction of personality: An introduction. Routledge, 2019.
12. Hogan R. and Ryne A. S. Personality theory and the nature of human nature. «Personality and Individual Differences» 152. 2020. 850 p.
13. Matz, Sandra C., and G. M. Harari. «Personality–place transactions: Mapping the relationships between Big Five personality traits, states, and daily places». Journal of Personality and Social Psychology 120.5. 2021: 1367 p.
14. Roberts, Brent W., and Yoon H. J. «Personality psychology» Annual review of psychology 73. 2022. P. 489 – 516.

**Викладач доцент кафедри загальної психології
КАРПЮК Юлія Ярославівна**